

ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНИЙ ХАРАКТЕР ЛІРИКИ Є. ПЛУЖНИКА: ХУДОЖНЬО-ФІЛОСОФСЬКЕ СВІТОБАЧЕННЯ

Постановка проблеми та аналіз останніх досліджень. Аналіз поезії Є. Плужника крізь призму інтертекстуальності є новим і важливим аспектом вивчення творчості митця. М. Ласло-Куцюк справедливо зауважує, що літературний твір треба завжди читати у широкому контексті, механізм його впливу на читача стає незрозумілим, якщо взяти до уваги лише спосіб реагування людської психіки на той чи інший подразник [1, с. 159–160]. На позначення поняття «чуже слово» М. Батхіна Ю. Крістєва ввела термін «інтертекст».

Проблему інтертекстуальності розглядали чимало дослідників (Р. Барт, І. Смирнов, Н. Корабльова) і в різних аспектах (філософському, культурологічному, теоретико-літературному). Наша **мета** – проаналізувати «чуже слово» на матеріалі лірики Є. Плужника і погляду поетики.

Погоджуємось із думкою В. Костюка, який, трактуючи метод інтертекстуального аналізу, зазначає, що в ситуації інтертекстуальності феномен нового полягає в комбінуванні попередніх текстів або їхніх елементів: нова сукупність мовних одиниць не повторює старої інформації, а створює своєрідний ансамбль текстів, у лінійній прогресії якого наступний текст підхоплює попередній. Таким чином відбувається семантична трансформація, результатом якої і є творення нового. Характерна ознака інтертекстуального методу – спроби дослідників віднайти в творчості окремих письменників регулярно повторювані мотиви, ключові образи, з яких формується авторський інтертекст [2, с. 27–28].

Н. Корабльова (залежно від того, як виявляється інтертекст у тексті – безпосередньо чи опосередковано, фіксовано чи динамічно) розрізняє три основні типи інтертекстуальних відношень: «цитати» – *текстуальні* зв'язки – безпосередні вияви в тексті його співвідношень з іншими текстами; «ремінісценції» – *контекстуальні* зв'язки – опосередковані, які сприймаються через контекст, відношення тексту до текстів, що виявляються в ньому; «алюзії» – *метатекстуальні* зв'язки – безпосередньо-опосередковані, тобто, що сприймаються безпосередньо, але через твір як динамічну іноформу тексту.

Диференціація перехідних форм будується на підставі тих же відношень. Наприклад, сховані або усічені цитати мають ремінісцентні значення, немаркована ремінісценція сприймається як алюзія; різноманітність цитатності може бути зведена до декількох основних різновидів: власне цитати, цитати-ремінісценції і цитати-алюзії. Відповідним чином диференційовані ремінісценції й алюзії – за характером їхньої явленості: текстуальної, контекстуальної або метатекстуальної [2, с. 4].

Використовуючи типологію інтертекстуальних відношень Н. Корабльової, розглянемо лірику Є. Плужника в аспекті інтертекстуальності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аналіз Плужникової поезії засвідчує постійну присутність інтертексту як на формальному, так і змістовому рівні. Це надає ліриці специфічного звучання: різноманітні форми інтертексту виявляють функціональну залежність від мети їх уведення (ілюстративність, контрастність, підсилення думки, відмежуване спостереження, акумуляція тощо).

На інтертекстуальний характер лірики Плужника з вказують **ремінісценції** – відчутний у літературному творі відгомін іншого літературного твору. Проявляються в подібності композиції, стилістики, фразеології. Ремінісценція – це здійснюване автором нагадування читачеві про більш ранні літературні факти та їх текстові компоненти. Є одним із носіїв смислу; компонент форми, що має змістово-семантичне значення, образ літератури в літературі. Погоджуємось із думкою Н. Корабльової, що «ремінісценції» – *контекстуальні* зв'язки – опосередковані, які сприймаються через контекст, відношення тексту до текстів, що виявляються в ньому [3, с. 17]. Ремінісценція відсилає через до попередніх літературних фактів, окремих творів, образів, сюжетів, персонажів. Зауважимо, що діапазон використання ремінісценцій набагато ширший цитування. Вони можуть проявлятися на різних рівнях організації тексту: на сюжетному, змістовому, структурному, композиційному, інтонаційному.

Трансформуючи чужий художній досвід, Є. Плужник йде на запозичення, які в нього мають характер ремінісценції, своєрідного відштовхування від відомого зразка заради нового художнього результату.

За змістовим принципом ремінісценції Плужника можна узагальнити до таких різновидів: фольклорні, міфологічні, мистецькі, філософські. Так, **фольклорні** (казкові) ремінісценції дуже виразні:

Хіба що діти бувши, ми живем

В країні добрих фей і мудрих гномів,

А літ дійшовши, знайшовши смак у бромі,

Йдемо за фактами й календарем [7, с. 211] –

на змістовому рівні маємо відсилання нашої пам'яті до казки, зокрема до образу країни «добрих фей і мудрих гномів». Зазначимо, що ремінісценція поглиблює протиставлення, яке лежить в основі строфи («діти бувши» – «літ дійшовши»). Оскільки казка – світова літературна традиція, то прослідковуємо тут натяк на «чужу казку».

Бо ось виразно відчуваю сам –

В полоні цегли і трамвайних ліній, –
Що я чужий вашим волошкам синім,
Вашим світанкам, вітрові й вівсам,
В ту саму міру, як і тим часам,
Що мов раби, лягли до ніг машині,
Що їм **відкрився крамарський Сезам**

Під брязкіт куль, карбованців й аршинів [7, с. 194] –

ремінісценція викликає у нашому сприйнятті внутрішню співвіднесеність тексту Плужника із відомою арабською казкою, в якій заклинанням «Сезам, відчинись!» можна було здійснити будь-яке бажання; у наведеному уривку ремінісценція виконує функцію контрастності з метою увиразнення висловленого.

Міфологічні ремінісценції прочитуються в такому контексті:

І ще не раз по золотій стерні
Народних спогадів – **прихильні Лари** –
Перейдуть предки дужі і смутні:
Варяги, скити, половці й татари... [7, с. 204] –

Лари, за віруванням стародавніх римлян, – це боги-покровителі домівки; на формальному рівні ремінісценція виступає вставною конструкцією, що посилює увагу до неї; такий характер ремінісценції впливає на особливу розповідну інтонацію строфи.

Там царство Сетове. Не важся далі
Ти, велелюдства городського син!
А то натрусить золотий хамсин
Тобі піску за ремінці сандалій [7, с. 284] –

у давньоєгипетській релігії та міфології Сет – це бог пустель і чужоземних країн; ремінісцентний характер має вся строфа: початок – констатація факту, який далі розшифровується, пояснюється.

Мистецькі ремінісценції органічно вплітаються в авторський текст Є. Плужника:

Та, певне, маю щось від реаліста,
Бо не назву своїм біжучим днем
Сторінки вічні прози і поем
Про те, що буде років через двіста,
Як не введу до **Скрябіна**, чи **Ліста**,
Або **Бетховена** безсмертних тем... [7, с. 211];

Майже рік сиджу, мов кріт на хуторі.
Вже й листів твоїх не відбираю.
Інколи копаюся у **Мутері**
Та в пікет з одним знайомим граю [7, с. 154];

На широкім ведеться світі:
Пожадане щастя – ген-ген!
...Так прийшов на щасливі Таїті
Нещасливий **Гоген** [7, с. 319].

Ремінісценції з використанням імен композиторів-класиків Скрябіна, Ліста, Бетховена, німецького історика малярства Ріхарда Мутера, французького живописця Поля Ежен-Марі Гогена свідчать не лише про обізнаність митця зі світовими майстрами музики та малярства. З'являється образно-змістова двоплановість. Звернімо увагу на органічне злиття «свого» і «чужого» слова, що досягається завдяки римуванню: реа **ліста** – дв **іста** – **Ліста**; на **х уторі** – у **М утері**; ген- **ген** - Го **ген** (рима точна, повна, багата).

Філософські ремінісценції мають особливе емоційно-сміслові навантаження:

Минають дні... Минають літа...
Серце змінам відкрите...
І сум не такий, і радість не та...
... Гай-гай, **Геракліте!** [7, с. 306].

Геракліт Ефеський – це давньогрецький філософ-матеріаліст, який розробив концепцію часу, окреслив поняття «вічне».

В листопаді, місяці тихім,
Елоїза прияла мир, –
Абелярове мертве тіло
Наближалось під Параклет [7, с. 314].

П'єр Абеляр – це французький філософ, богослов, письменник. Митець «пропонує своє розуміння історії кохання філософа Абеляра до Елоїзи. Понівечений фізично чоловік не втратив любові своєї вірної дружини» (як зазначає І. Хоцянівська) [4, с. 92]. Наведеними ремінісценціями проілюстрований досвід Є. Плужника захоплення філософією.

Художнє функціонування «чужого слова» в тексті Євгена Плужника засвідчує **алюзія**. Так, алюзія – стилістичний прийом, натяк, відсилання до певного літературного твору, сюжету чи образу, а також історичної події з розрахунку на ерудицію читача, покликаною розгадати закодований зміст.

Як зазначає Н. Корабльова, «алюзії» – *метатекстуальні зв'язки* – безпосередньо-опосередковані, тобто, що сприймаються безпосередньо, але через твір як динамічну іноформу тексту [3, с. 17].

Алюзійний характер має зв'язок лірики Плужника з **Біблією**. Поет не писав релігійної лірики, проте, як справедливо зауважує Г. Токмань, його творчість пройнята християнським гуманістичним пафосом; він не посилається у текстах на Біблію, проте Книга Книг постійно виринає з-поміж поетичних рядків як **алюзія** [5, с. 163]. Так, для авторської образності митця властива своєрідна інтерпретація біблійних моментів:

І ось сядуть вони на квітчастих луках,
І розступиться час.

... **І в крові, на Голгофі, в муках**
узрятъ нас [7, с. 178].

Як бачимо, сама форма строфи нагадує розповідь біблійної притчі; «притчевого характеру» чотиривірша Плужник досягає завдяки анафорі (сполучник **і**, що повторюється тричі, сприяє сповільненню ритму); строфа розділена навпіл довгою паузою (на пунктуаційному рівні – трикрапка); це допомагає акцентувати нашу увагу на біблійних образах крові, Голгофи та мук; центральним (як із формального, так і змістового боку) є образ Голгофи, що контрастує із метафорою «квітчасті луки»; тон оповіді – виразно емоційно-експресивний: інтонація вказує на піднесеність побудови фрази; у такому контексті алюзія набуває індивідуально-авторського характеру:

Буде в жовтні довіку свято,
Хоч би й час на шляху пристав!
Селянине!

Тому, що **знято**

Тебе з хреста [7, с. 105] –

біблійну алюзію увиразнюють риторичні фігури на початку строфи; вплітання своєрідно інтерпретованого біблійного мотиву в канву художнього тексту формує нову модифікацію строфи, увиразнює її настроєвість.

Фіксуємо в поезії Є. Плужника також алюзію, що має **філософський** характер:

По той бік пристрасті народжується ніжність.

О, спрага вуст! Гарячий поклик тіл!

Воїстину прекрасен їх приділ –

По той бік пристрасті навіювати ніжність.

Чого ж ти ждеш? Лишилося так мало!

Розкрий обійми, наче помах крил, –

Лети й лети! Це ж те, що статись мало...

По той бік пристрасті – байдужості приділ

[7, с. 298] –

у цьому вірші Плужник обіграє назву однієї із найголосніших праць німецького філософа-ідеаліста, філософа і письменника Фрідріха Ніцше «По той бік добра і зла». Ніцшеанський мотив тут виконує функцію своєрідного обрамлення. Але завершення вірша («По той бік пристрасті – байдужості приділ») якісно суперечить висловленому вище («По той бік пристрасті народжується ніжність»; «По той бік пристрасті навіювати ніжність»). Тому весь комплекс алюзій має градаційний характер (спостерігаємо, зокрема, спадну градацію). Як наслідок, митець полемізує із Ф. Ніцше.

Проаналізуємо перегук Є. Плужника з українською філософією, зокрема з її зачинателем Григорієм Сковородою:

...Ой море, море! Шуме голубий!

Як мало треба, як багато можна...

Мов океан шумить хвилина кожна;

Усе життя, мов бризка, загуби! [7, с. 331] –

порівняймо із висловом Г.С. Сковороди «Наскільки трудне все те, що непотрібне і дурне!». Коло настроїв, світосприймання і філософія Євгена Плужника конденсуються в поетичному підтексті твору. В образній структурі маємо дві часопросторові площини: океан – хвилина і життя – бризка (хоча за логікою: океан – бризка, життя – хвилина). Тобто синкретизм образів переплітає часові й просторові межі в цілісну структуру. Розчинення ліричного героя в морському Всесвіті передає внутрішню настроєвість та емоційність.

Авторський текст Євгена Плужника засвідчує наявність додаткових типів інтертекстуальних відношень, серед яких – **іншомовні елементи**.

Зокрема, **французькі слова** в тексті Є. Плужника використовуються природно й гармонічно, не порушуючи індивідуально-авторського звучання лірики митця. Навпаки, введення іншомовних слів поглиблює естетичний заряд поезії, свідчить про діалогічне спілкування культур. Емоційне наповнення французького «чужого слова» в ліриці Плужника полісемантичне. Так, один із значеннєвих аспектів – іншомовний елемент як *маркер назви чужої реальності*:

Дикий сон мені щоночі сниться:
Я – скрипаль в пивниці “**Mon ami**”,
Награю гостям такого Гриця,
Що ніхто й ніколи не умів... [7, с. 250].

“**Mon ami**” – назва пивниці зі сну (в перекладі з французької – «Мій друг»). І це симптоматично, оскільки сон – стан незбагнений, таємничий, напівреальний. Семантичний план образу будується на контрасті. Так, свій пошук Є. Плужник не обмежив лише сферою свідомості, але й поширив і на світ сну, забуття, візій, здійснивши прилучення до таємних знань людської підсвідомості. Це своєрідна сублімація – зв’язок творчості з мріями, фантазією, сном. Введення автором у власний текст іншомовних слів має на меті також звучання **іронічності**:

Ахали, сюсюкали – Європа!
Тато – не звертались, а **рапа**!
Доки навіть хутір не второпав:

– Слів в крові намочених лупа! [7, с. 114] –

в образній структурі вірша французьке слово виконує емотивну функцію – вживається з відтінком іронічності. Зазначимо, що Є. Плужник одразу подає український переклад іншомовного слова. Такий своєрідний тавтологічний прийом контекстуально виправданий. Іронія посилюється скептицизмом.

Слушним із цього приводу є зауваження В. Державина про те, що «за тло думки скрізь править у Є. Плужника песимістично забарвлений скептицизм – нічим іншим не прикметний, крім того рафінованого мистецтва, яке надає йому беззастережно щирої особистої тональності» [6, с. 223–238].

Французькі вислови в авторському тексті Плужника дають поштовх до розуміння асоціативних значень, конкретизованих у певній поезії:

І не беруся я **a ў livre ouvert**
Метаморфоз прийдешнього читати,
Бо ще і досі серця не віддер
Я від порога батьківської хати! [7, с. 208].

Вислів **a ў livre ouvert** у перекладі з французької – «з розгорнутої книги» (дослівно), тобто «без підготовки», «навпростець». У контексті поезії іншомовний вираз на зоровому рівні сприймається як компонент, що доповнює фразу (порівняймо: «І не беруся я.../Метаморфоз прийдешнього читати...»), – зміст зрозумілий і без використання французького вислову). Якщо знаєш переклад «чужого слова», поетичне висловлювання розкриває нам свої приховані потенційні можливості: зорово-слухово-емоційне розуміння тексту має поліфункціональну семантику, що ґрунтується на асоціативних зв’язках і має контрастне звучання.

Латинські вислови як складники Плужниківської лірики детермінують образно-сміслову навантаженість поезії митця. Автор вводить у структуру свого тексту загальновідомі сентенції, значення яких зрозумілі і без перекладу:

А щоб за сірим днем
Деся обрій не загин,
Попросимо підеш –
Чи не допомогли б...
Homo sapiens я... [7, с. 171].

Латинський вислів **homo sapiens** (людина розумна) звучить як самовиправдання ліричного героя. Останній рядок поезії виконує роль психологічного маркера: вказує на внутрішній стан суб’єкта, що просить допомоги. Сміслова енергія іншомовного виразу (разом із пунктуацією) спирається на згущення емоційної напруги, конденсованість настроєвого наповнення в поезії.

У загальному ритмі образів латиномовний вислів стає концептом твору:

Це вже наслідок недогрів’я:
Небагато хліба в півфунті!
“**Transit Gloria mundi** ...” [7, с. 182] –

стилістично виправданим є безпосереднє звертання ліричного героя до читача. Латинський вислів передає загальний сенс поезії: «Світова слава минає...». Тут уже не можемо «позбавити» текст цієї фрази, замінивши її іншою – інакше твір не завершений. Латинське прислів’я формує концепт поезії в цілому, її філософську ідею. Іншомовний елемент твору функціонує як ключовий образ, надаючи твору цілісності.

Кількісні фрагменти набувають інтертекстуального характеру, водночас виступаючи частиною твору. Фіксація дат у поезії Є. Плужника **насичена конкретикою** і передає певні часові межі:

– назва вірша «21.1.1924 – 21.1.1934» [7, с. 347];
– уривок із поезії «Тридцять третій... Чи тридцять четвертий...»:
...А весна ж от-от! А земля – цвіте!
... Час героям геройськи померти?
Генерали це тямлять. Міркують про те.
Тридцять третій чи тридцять четвертий ?

[7, с. 345] –

фіксована дата містить проекцію на Першу світову війну. Лірична прозорість, емоційність першого рядка строфи різко контрастує із наступними рядками: гармонійний спокій, рівновага, замилювання природою проти-

ставляється «геройській» смерті. Поезія завершується іронічним риторичним запитанням, що конденсує в собі підтекстову інформацію.

Варіативні способи подачі в ліриці митця мають **присвяти**. Зокрема, автор зазначає прізвище адресата поезії безпосередньо перед твором:

В. Підмогильному «Стала ніч над горами. Затока...» [7, с. 282];

Ю. Меженкові «Минають дні... Минають літа...» [7, с. 306].

Зауважимо, що присвяти саме цим людям не випадкові. Так, В. Підмогильний – це друг і соратник Є. Плужника, його колега, у співавторстві з яким митець склав словник «Фразеологія ділової мови» (1927). А Ю. Меженко ввів Євгена Плужника в літературу, схвально відгукуючись на його творчість своїми статтями.

Кому присвячено вірш, ми дізнаємось із контексту (адресати є героями поезії):

Обутріло. В неяснім сірім світлі
Твоє обличчя – дивне і чуже...
Цей профіль ніжний, щоки ці поблідлі –
Твої невже? [7, с. 328].

Так, героїнею вірша є дружина Є. Плужника, Галина Коваленко. Зауважимо, що творів, присвячених дружині, в поета велика кількість. Усі вони передають настрій тихого смутку, позначені легкою ностальгією:

Суха й тендітна лінія плеча,
І ліктів – по-дитячи гостра... [7, с. 324] –

героїнею цієї поезії є молодша сестра Миколи Бажана Алла Бажан. Таких присвят нарахуємо ще чимало. Про те, кому адресований певний вірш, можемо дізнатися зі спогадів сучасників.

Коментарі упорядника книги поезій Є. Плужника дають читачеві інформацію про написання вірша:

(запис у книзі відгуків галереї картин Т.Г. Шевченка)

Навряд чи іншому якомусь ще музеї
Побачиш залю ти на кшталт цієї.
Тут з кожного малюночка малого
Шевченко світить і...любов до нього!

[7, с. 344].

«Чуже слово» фіксуємо в епіграфі до збірки «Дні» (1926):

Як страшно! Людське серце
До краю обідніло.

П. Тичина.

Епіграфом є цитата зі «Скорбної матері» Павла Тичини. Так, перегук між письменниками вже окреслювався у нашому дослідженні. Такий аспект творчого діапазону митців пояснюється спорідненим відчуттям епохи та її катаклізмів, що знайшло безпосередній вияв у ліриці. Зауважимо, що епіграф із Тичини є естетичним концептом усієї збірки Є. Плужника, її магістральною ідеєю.

Висновки. Отже, аналіз поезії Євгена Плужника в аспекті інтертекстуальності засвідчує постійну присутність «чужого слова» на формально-змістовому рівні, що надає творам специфічного, оригінального та неповторного звучання. Наявність в авторському тексті, окрім основних типів інтертекстуальних відношень (цитат, ремінісценцій, алюзій), додаткових (іншомовні елементи, кількісні фрагменти, присвяти) є маркером полісміслового наповнення Плужниківського тексту. Можемо стверджувати, що твори митця через інтертекстуальні зв'язки формують коло настроїв, світобачення і філософію Є. Плужника.

Література:

1. Ласло-Куцюк М. Координати інтертекстуальності. *Засади поетики*. Бухарест : Вид-во Критеріон, 1983. С. 158–181.
2. Костюк В. Художня новизна та її вичерпність в історично-літературній еволюції. *Слово і час*, 2001. № 5. С. 24–29.
3. Корабльова Н.В. Інтертекстуальність літературного твору (на матеріалі роману А. Бітова «Пушкінський дім») : автореф. дис. ... канд. філол. наук. Донецьк, 1999. 20 с.
4. Хоцянівська І. Кохання у затінку смерті в інтимній ліриці Володимира Сосюри і Євгена Плужника. *Сучасний погляд на літературу* : наук. зб. Київ, 2002. Вип. 7. С. 86–97.
5. Токмань Г.Л. Жар думок Євгена Плужника: Лірика як художньо-філософський феномен. Київ, 1999. С. 163.
6. Державин В. Лірика Євгена Плужника. Українське слово. Хрестоматія укр. літ. та літературної критики ХХ ст.: У 3-х кн. Київ : Вид-во «Рось», 1994. Кн. 2. С. 223–238.
7. Євген Плужник. Поезії. Київ : Вид-во «Радянський письменник», 1988.

References:

1. Laslo-Kutsiuk M. (1983). Koordynaty intertekstualnosti. *Zasady poetyky*. [Coordinates of intertextuality. Principles of Poetics]. Buharest : Kriterion. 158–181 [in Ukrainian].
2. Kostiuk V. (2001). Hudozhnia novyzna ta yii vycherpnist v istorychno-literaturnij evolyucii. [Artistic novelty and its exhaustiveness in historical and literary evolution]. *Slovo i chas*, № 5. 24–29 [in Ukrainian].

3. Korabliova N.V. (1999). Intertekstualnist literaturnogo tvor (na materiali romanu A. Bitova «Pushkinskij dim») [Intertextuality of the literary work (based on the novel by A. Beatov "The Pushkin's House")]: avtoref. dis. ... kand. filol. nauk. Donetsk. 20 [in Ukrainian].
4. Hocianivska I. (2002). Kohannia u zatinku smerti v intymnij liryci Volodymyra Sosiury i Yevgena Pluzhnyka. Suchasnij pohlyad na literaturu [Love in the shadow of death in the intimate lyrics of Volodymyr Sosiura and Yevhen Pluzhnyk. A modern look at literature]: nauk. zb. Kyiv. Vyp. 7. 86–97 [in Ukrainian].
5. Tokman' G.L. (1999). Zhar dumok Yevgena Pluzhnyka: Lirika yak hudozhno-filosofskij fenomen [Feast of Eugene Pluzhnik's Opinions: Lyric as an Artistic-Philosophic Phenomenon.]. Kyiv, 163 [in Ukrainian].
6. Derzhavin V. (1994). Lirika Yevgena Pluzhnyka. Ukrainske slovo [Lyrics by Yevhen Pluzhnik. The Ukrainian word.]. Hrestomatiya ukr. lit. ta literaturnoyi krytyky XX st.: U 3-h kn. Kyiv: «Ros'». Kn. 2. 223–238 [in Ukrainian].
7. Yevgen Pluzhnyk. (1988). Poeziyi [Lyrics]. Kyiv: «Radiants'kyj pys'mennyk» [in Ukrainian].

Анотація

О. БІЛЧАК. ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНИЙ ХАРАКТЕР ЛІРИКИ Є. ПЛУЖНИКА: ХУДОЖНЬО-ФІЛОСОФСЬКЕ СВІТОБАЧЕННЯ

У статті досліджено поезію Плужника крізь призму інтертекстуальності в різних аспектах та проаналізовано «чуже слово» на матеріалі лірики Є. Плужника. Проведено аналіз емоційно-змістового навантаження «чужого слова», зокрема цитат, ремінісценцій, алюзій у творчості поета, обґрунтовано важливість ролі іншомовних елементів, кількісних фрагментів, присвят. Доведено, що інтертекстуальність є маркером полісемантичного наповнення Плужнівського тексту.

Ключові слова: інтертекстуальність, ремінісценція, алюзія, іншомовні елементи, кількісні фрагменти, присвята, цитата.

Summary

O. BILICHAK. THE INTERTEXTUAL CHARACTER OF PLUZHNIKS POETRY: ARTISTIC-PHILOSOPHICAL WORLDVIEW

The article is devoted to the analysis of Pluzhnik's poetry through the prism of intertextuality which is a new and important aspect of studying the artist's creativity. The problem of intertextuality was considered by many researchers (R. Bart, I. Smirnov, N. Korableva) and in various aspects (philosophical, cultural, theoretical and literary). Our goal is to analyze a "foreign word" on the basis of Pluzhnik's lyrics from the point of view of poetry.

On the intertextual character of Pluzhnik's poetry indicate reminiscences – the essential repercussion in a literary work of another literary work. Similarities of composition, stylistics, phraseology are manifested in similarity. Reminiscence is a reminder made by the author to the reader about earlier literary facts and their text components. The artistic functioning of "a foreign word" in the text of E. Pluzhnik shows an allusion. Allusion is a stylistic reception, a hint, a reference to a particular literary work, plot or image, as well as a historical event based on the erudition of the reader, designed to solve the encoded content.

The author's text of Evgen Pluzhnik shows the existence of additional types of intertextual relations, among which are foreign-language elements.

In particular, the French words in the text of E. Pluzhnik are used naturally and harmoniously, without violating the individually author's sound of the artist's lyrics. On the contrary, the introduction of foreign words deepens the aesthetic charge of poetry, indicating on communication of cultures.

Consequently, the analysis of E. Pluzhnik's poetry in the aspect of intertextuality testifies to the constant presence of a "foreign word" at the formal-content level, which gives to the works a specific, original and unique sound. The presence in the author's text, in addition to the main types of intertextual relations (citations, reminiscences, allusions), additional (foreign-language elements, quantitative fragments, dedications), is a marker of the polysemic content of author's text. We can assert that the works of the artist through intertextual connections form the circle of mood, philosophy and philosophy of E. Pluzhnik. We can assert that the works of the artist through intertextual connections form the circle of mood, worldview and poet's philosophy.

Key words: intertextuality, reminiscences, allusion, foreign language elements, quantitative fragments, devotion, citation.